

WŁOCHY

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	301 338 km ²	
ludność:	60,483 mln	
głowa państwa:	prezydent Sergio Mattarella	od 3 lutego 2015 r.
premier:	pan Giuseppe Conte	od 5 września 2019 r.
minister spraw zagranicznych:	pan Luigi Di Maio	od 5 września 2019 r.
minister gospodarki i finansów:	pan Roberto Gualtieri	od 5 września 2019 r.
minister rozwoju gospodarczego:	pan Stefano Patuanelli	od 5 września 2019 r.
minister bez teki ds. innowacji technologicznych i digitalizacji	Pani Paola Pisano	od 5 września 2019 r.
ambasador Włoch w Polsce:	pan Aldo Amati	od 9 listopada 2018 r.
ambasador RP we Włoszech:	pani Anna Maria Anders	od 24 września 2019 r.
najbliższe wybory parlamentarne:	najpóźniej 28 maja 2023 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	2021**
PKB (w mld EUR)	1652,085	1689,824	1727,381	1756,981	1787,664	1789,5	1782,342
PKB na 1 mieszkańca (w EUR)	25,600	26,000	26,400	26,700	29,374	26,494	28,984
PKB (wzrost w %)	0,9	1,1	1,6	0,8	0,3	-9,9	4,1
Deficyt budżetowy (% PKB)	-2,6	-2,5	-2,4	-2,2	-2,2	-2,3	-2,7
Dług publiczny (% PKB)	131,6	131,4	131,8	134,8	136,2	136,8	137,4
Inflacja (HICP w %)	0,1	-0,1	1,3	1,2	0,6	0,8	1,1
Bezrobocie (w %)	11,9	11,7	11,2	10,0	9,7	9,9	11,6
Eksport towarów i usług	29,9	29,6	31,2	31,45	31,61	26,3	29,1

MINISTERSTWO ROZWOJU,
PRACY I TECHNOLOGII

(% PKB)							
Import towarów i usług (% PKB)	27,0	26,4	28,2	29,06	28,95	24,5	27,0
Eksport towarów i usług (w mld EUR)	494,220	500,588	538,339	557,951	565,004	470,644	519,144
Import towarów i usług (w mld EUR)	446,333	446,454	486,035	513,991	510,087	438,167	481,537
Bilans handlowy (towary i usługi w mld EUR)	47,887	54,173	51,895	43,960	54,917	32,477	37,607
Bezp. inwestycje zagr. we Włoszech (w mln USD)	340,504	352,634	428,022	431,020	445,741	---	---
Inwestycje bezp. Włoch za granicą (w mln USD)	468,351	468,543	557,074	548,835	557,235	---	---

Źródło: EUROSTAT; UNCTAD (dane dot. inwestycji bezpośrednich); DG ECFIN (Autumn 2020 Economic Forecast); * dane szacunkowe, ** prognoza

1. Podstawowe informacje

Republika Włoska to państwo unitarne, o parlamentarno-gabinetowym systemie rządów. System polityczny opiera się na konstytucji z 1948 r. Głową państwa jest prezydent Sergio Mattarella, sprawujący tę funkcję od 2015 r. Prezydent jest wybierany na siedmioletnią kadencję przez Zgromadzenie Narodowe – połączone izby parlamentu.

Prezydent powołuje premiera oraz – na jego wniosek – powołuje i odwołuje rząd. Władzę ustawodawczą sprawuje dwuizbowy parlament – Senat (315 miejsc) i Izba Deputowanych (630 miejsc). Parlamentarzyści są wybierani w wyborach równych, tajnych, powszechnych i bezpośrednich na pięcioletnią kadencję. Ponadto we Włoszech istnieje urząd senatorów dożywotnich, mianowanych przez prezydenta na wybitne zasługi. Byli prezydenci są mianowani dożywotnio senatorami *ex officio*.

Włochy są państwem członkowskim Unii Europejskiej (od momentu założenia) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO czy OECD. Włochy wchodzi także w skład grupy G7, skupiającej siedem państw, będących jednymi z najważniejszych na świecie pod względem gospodarczym. Włochy należą również do strefy euro.

Państwo jest podzielone na dwadzieścia regionów, z których pięć posiada specjalny, autonomiczny status, pozwalający na uchwalanie ustaw dotyczących niektórych spraw lokalnych.

Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się przedterminowo, w dn. 4 marca 2018 r. Największą liczbę głosów zdobyła Koalicja Centroprawicowa (ok. 37%), skupiająca pięć partii politycznych – Forza Italia, Liga (niegdyś Liga Północna), Bracia Włosi, My z Włochami oraz Unia Centrum. Ze względu na nieuzyskanie w wyborach bezwzględnej większości, umożliwiającej samodzielne rządzenie, po trzymiesięcznych negocjacjach misja powołania rządu została powierzona koalicji powstałej 1 czerwca 2018 r. oraz złożonej z dwóch partii – Ruch Pięciu Gwiazd (ok. 32% miejsc w obu izbach parlamentu) oraz Ligi (ok. 17% miejsc). Szefem rządu został niezależny kandydat, Giuseppe Conte. Liderzy obu partii politycznych zajmowali stanowiska wicepremierów – Luigi Di Maio, stojący na czele Ruchu Pięciu Gwiazd, piastował funkcję ministra rozwoju gospodarczego, natomiast Matteo Salvini, lider Ligi – ministra spraw wewnętrznych.

W konsekwencji kryzysu rządowego w dn. 20 sierpnia 2019 r. premier G. Conte złożył dymisję na ręce prezydenta S. Mattarelli. W wyniku rozmów Ruchu Pięciu Gwiazd z centrolewicową Partią

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Demokratyczną nastąpiło porozumienie obu partii na rzecz zawiązania koalicji rządowej. W dn. 29 sierpnia br. G. Conte otrzymał od prezydenta misję powołania nowego rządu. Ostatecznie w skład rządu koalicyjnego, mającego większość parlamentarną, weszły trzy partie: Ruch Pięciu Gwiazd, Partia Demokratyczna oraz lewicowa partia Równi i Wolni. Rząd został zaprzysiężony w dn. 5 września br.

2. Sytuacja gospodarcza

Włochy są trzecią gospodarką Unii Europejskiej i strefy euro (po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE). Według danych Międzynarodowego Funduszu Walutowego za rok 2019 Włochy są 9. państwem na świecie pod względem PKB w ujęciu nominalnym. W 2019 r. PKB kraju stanowiło 12,8% PKB UE. W 2019 r. łączny wkład Włoch do budżetu UE wyniósł 15,215 mld euro.

Charakterystyczny dla gospodarki Włoch jest podział na rozwiniętą, przemysłową północną część kraju z regionem Lombardii, zdominowaną przez firmy prywatne oraz mniej uprzemysłowioną i rolniczą południową część. W większości dominują małe i średnie przedsiębiorstwa (w tym lokalne, rodzinne firmy). Wkład poszczególnych sektorów w PKB Włoch był następujący: usługi – 73,9%; przemysł – 24,0%; rolnictwo – 2,1%.

Handel

Udział Włoch w światowym handlu szacowany jest na ok. 2,84%. W 2019 r. Włochy zajmowały 10. miejsce na liście światowych eksporterów (8. miejsce w 2018 r.) oraz 10. miejsce pod względem światowego importu (również 10. miejsce w 2018 roku). Zgodnie z danymi włoskiego Ministerstwa Gospodarki i Finansów łączna wartość włoskiego eksportu w 2019 r. wyniosła 565,0 mld euro, natomiast łączna wartość włoskiego importu była równa 510,1 mld euro. Od 2012 r. kraj odnotowuje dodatnie saldo handlowe. W 2019 r. wyniosło 54,9 mld euro.

Głównym kierunkiem włoskiego eksportu są kraje europejskie (67,3% całości eksportu, natomiast 56,7% – państwa członkowskie UE). 14,1% towarów przeznaczanych jest na rynki azjatyckie, 12,9% – rynki amerykańskie, a w znikomej ilości na rynki afrykańskie (3,7% włoskiego eksportu) oraz Australii i Oceanii (1,9%). Podobnie jest z kierunkami włoskiego importu. Kraj importuje najwięcej towarów z państw europejskich (68,9 całości importu, kraje UE – 58,8%). Na dalszych miejscach plasują się kraje azjatyckie (19,1%), obu Ameryk (6,3%), afrykańskie (5,1%) oraz Australii i Oceanii (0,5%).

Według danych włoskiego Ministerstwa Gospodarki i Finansów do głównych partnerów handlowych kraju pod względem eksportu zalicza się Niemcy - 12,5% całości włoskiego eksportu, Francję (10,3%), Stany Zjednoczone (9,0%), Hiszpanię (5,2%) oraz Wielką Brytanię (5,2%).

W 2019 r. głównymi partnerami handlowymi pod względem włoskiego importu były następujące państwa: Niemcy (16,4% całości włoskiego importu), Francja (8,7%), Chiny (7,5%), Holandia (5,4%) oraz Hiszpania (5,1%).

Włochy eksportują przede wszystkim towary z branż motoryzacyjnej, maszynowej i metalowej, farmaceutycznej, chemicznej, odzieżowej i spożywczej. Struktura importu jest złożona przede wszystkim z branż motoryzacyjnej, farmaceutycznej, energetycznej (ropa naftowa i LPG).

Charakterystycznym elementem włoskiej gospodarki jest duża liczba pośredników w dystrybucji towarów, co prowadzi do zawyżenia cen wewnętrznych i spadku konkurencyjności Włoch na rynku światowym. Istotną rolę w gospodarce kraju odgrywają tradycyjne branże przemysłowe sektora firm małych i średnich, których produkcja przenosi się do Azji oraz eksport towarów o niskiej wartości dodanej, ale wysokich cenach. Oba elementy powodują, że są one łatwiej zastępowalne przez tańsze wyroby z importu.

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

Według danych Włoskiej Agencji Handlu (*Italian Trade Agency*) Włochy są drugim największym eksporterem obuwia oraz wina na świecie. Zajmują także trzecie miejsce pod względem światowego eksportu jachtów i artykułów odzieżowych. Ponadto są czwartym eksporterem mebli na świecie.

Turystyka

Włochy są drugim, po Hiszpanii, najczęściej odwiedzanym krajem w Unii Europejskiej przez turystów zagranicznych. Według Narodowej Agencji Turystycznej ENIT wpływy z turystyki stanowią 11,8% PKB państwa, natomiast 12,8% miejsc pracy tworzonych jest w tym sektorze. Ponadto zgodnie z danymi ENIT kraj odwiedziło w 2019 r. 94 mln turystów (tyle samo turystów odwiedziło Włochy w 2018 r.).

Inwestycje

Wartość włoskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych wzrasta od 2015 roku. W 2019 r. wyniosła 557,235 mln USD. Były one równe ok. 20,8% włoskiego PKB. Z kolei wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych we Włoszech wyniosła 445,741 mln USD, co odpowiadało 26,5% PKB kraju.

Głównymi inwestorami we Włoszech są następujące państwa: Luksemburg, Niderlandy, Francja i Wielka Brytania (łącznie 70% wszystkich BIZ w IT). Bezpośrednie inwestycje zagraniczne we Włoszech są koncentrowane głównie wokół branż naukowej i technicznej, przemysłowej, finansowej, ubezpieczeniowej i nieruchomościowej.

Włochy w okresie pandemii

5 listopada 2020 r. Komisja Europejska opublikowała jesienne prognozy gospodarcze dla PCz UE. Najnowsze szacunki w odniesieniu do IT spadek włoskiego PKB o 11,2% w 2020 r., a oszacowania co do tempa wzrostu PKB w 2020 r. kształtują się na poziomie -9,9%. W gronie krajów UE głębsza recesja wystąpić ma jedynie w Hiszpanii, która zanotować ma spadek PKB nawet o 12,4%.

Skurczeniu się gospodarki krajowej o 9,9% w 2020 r. towarzyszyć ma odbicie odpowiednio o 4,1% i 2,8% w dwóch kolejnych latach. Ożywienie gospodarcze opierać się będzie przede wszystkim na sektorze produkcyjnym i inwestycjach. Aby je stymulować Włochy wprowadziły system zachęt w postaci tzw. superbonusu (ulga podatkowa w wys. 110% poniesionych kosztów) na działania z zakresu podnoszenia efektywności energetycznej i antysejsmicznej budynków, instalacji fotowoltaicznych oraz stawiania stacji ładowania dla samochodów elektrycznych.

Obowiązująca do 31 marca 2021 r. systemowa blokada zwolnień i połączone z nią nakłady na wyrównania wynagrodzeń z Funduszu Gwarancji Płac powinny do końca 2020 r. zapobiec wzrostowi bezrobocia. Wśród pracowników kryzys dotknął obecnie przede wszystkim pracowników sezonowych i na tzw. umowach śmieciowych, wygaśnięcie instrumentów pomocowych w 2021 znajdzie jednakże przełożenie na stabilność zatrudnienia osób na umowach o pracę i wzrost stopy bezrobocia do 11,6%.

Aktywna polityka IT na rzecz przezwyciężenia społeczno-gospodarczych skutków COVID-19 odbije się na stanie finansów publicznych. W latach 2020-22 na wysokim poziomie utrzymywać ma się deficyt budżetowy, sięgający kolejno 10,8%, 7,8% i 6,0% PKB. Rok 2020 przyniesie IT lawinowy wzrost zadłużenia – o 24,8 p.p. w skali roku, do poziomu 159,6% PKB. Katastrofalne wskaźniki zadłużenia pozostaną niemal bez zmian w dwóch kolejnych latach.

W oparciu o te szacunki należy przypuszczać, że Włochy wrócą do stanu sprzed pandemii ok. 2024 r.

Kryzys dotyka przede wszystkim eksport, który w 2020 r. ma się obniżyć o 11 proc. względem 2019 r., i turystykę, której straty w drugim kwartale 2020 r., wyniosły 8,1 mld euro. W celu utrzymania zatrudnienia rząd zakazał pracodawcom zwalniania pracowników w okresie przestoju i wdrożył subsydiowanie wynagrodzeń w małych i średnich przedsiębiorstwach. Zakłada się wspieranie firm w zakresie digitalizacji i innowacyjności oraz ich kapitalizacji, konsolidacji i odbudowy łańcuchów dostaw. Rząd zamierza też uprościć procedury administracyjne w celu przyspieszenia realizacji inwestycji infrastrukturalnych o łącznej wartości ok. 109 mld euro. Stymulowaniu gospodarki,

MINISTERSTWO ROZWOJU,
PRACY I TECHNOLOGII

wzrostowi zatrudnienia, promocji agroturystyki oraz wzmocnieniu ochrony krajobrazu i dziedzictwa kulturowego ma służyć transformacja ekologiczna kraju. Wzrost innowacyjności systemu edukacji będzie sposobem na zwiększenie liczby ludności z wyższym wykształceniem.

Dużą szansę na przezwyciężenie stagnacji stwarza również utworzenie unijnego funduszu naprawy gospodarczej, z którego Włochy dostaną 200 mld euro w postaci unijnych dotacji i tanich pożyczek. Według wstępnych szacunków inwestycje z tego funduszu mogą podnieść długoterminowy wzrost gospodarczy Włoch do 1,6 proc. rocznie.

Stałymi barierami w rozwoju IT poza bardzo wysokim zadłużeniem publicznym są wysokie podatki, nadmierna biurokracja oraz statyczny i wyjątkowo mało elastyczny rynek pracy. Pomimo odnotowywania na przestrzeni ostatnich lat zasadniczo spadkowej trajektorii stopy bezrobocia Włochy wciąż plasują się na niechlubnym trzecim miejscu w UE pod względem odsetka osób pozbawionych pracy – za Hiszpanią (14,2%) i Grecją (16,9%). Według danych włoskiego urzędu statystycznego Istat stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec 2019 r. wyniosła 9,7%, a liczba bezrobotnych przekroczyła 2,5 mln osób. Włochy od lat borykają się również z problemem ograniczonych możliwości zawodowych dla osób młodych. Stopa bezrobocia wśród młodzieży do 25 roku życia kształtuje się na poziomie zbliżonym do, a niekiedy znacznie przekraczającym 30% i jest jedną z najwyższych w UE.

W rankingu atrakcyjności inwestycyjnej Europe Attractiveness Survey 2019 opracowanym przez firmę konsultingową Ernst&Young Włochy uplasowały się na 14. miejscu spośród 20 analizowanych krajów europejskich. IT odnotowało w 2018 r. 103 bezpośrednich inwestycji zagranicznych BIZ (dla

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe:

- *Umowa o współpracy gospodarczej między Polską a Włochami z 1984 r.*
- *Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania z 1985 r.*

Umowa w sprawie popierania i ochrony inwestycji (BIT) z Włochami z 1989 r. wygaśa w dniu 9 stycznia 2013 r. na skutek wypowiedzenia przez stronę włoską. Inwestycje dokonane przed tym terminem były chronione do dnia 8 stycznia 2018 r. na mocy umowy.

4. Wymiana handlowa z Polską (mld euro)

Obroty towarowe PL-IT (w mld)

	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019 2018	I-X 2020	Dynamika I-X 2020 I-X 2019
Eksport	8,686	8,814	10,116	10,306	10,812	104,9%	8 328,0	92%
Import	9,549	10,059	10,975	11,719	11,668	99,6%	9 071,4	91%
Obroty	18,235	18,873	21,091	22,025	22,480	102,1%	17 339,4	91%
Saldo	-0,863	-1,245	-0,859	-1,412	-0,856	-	-0,743	-

Źródło: GUS

Włochy pozostają na 5. miejscu wśród partnerów handlowych Polski pod względem eksportu. W 2019 r. polski eksport do Włoch wyniósł 10,812 mld euro, co stanowiło 4,6% polskiego eksportu

MINISTERSTWO ROZWOJU,
PRACY I TECHNOLOGII

ogółem. Wzrósł on o 4,9% w porównaniu z rokiem 2018. Począwszy od 2012 r. można odnotować dynamikę wzrostu polskiego eksportu do Włoch (z poziomu 6,95 mld euro do 10,812 mld euro w 2019 roku).

Włochy utrzymały również 4. pozycję wśród partnerów handlowych Polski pod względem importu. W 2019 r. polski import z Włoch wyniósł 11,668 mld euro, co stanowiło 5,0% polskiego importu ogółem. Ponadto uległ on niewielkiemu zmniejszeniu, o 0,4% w porównaniu z rokiem 2018.

Wymianę handlową z Włochami charakteryzuje ujemny bilans handlowy, który w 2019 r. uległ zmniejszeniu z poziomu 1,412 mld euro w 2018 r. do 856,2 mln euro. Wpłynął na to wzrost polskiego eksportu wyrobów przemysłu lekkiego (o 11,6 % r/r) i elektromaszynowego (o 9,1% r/r), jak również artykułów rolno-spożywczych (o 7,8% r/r).

Na rynek włoski eksportujemy głównie: samochody osobowe (ok. 8% udziału w 2019 r.), części i akcesoria samochodów (5,1%), cygara, cygaretki i papierosy (3,4%), aparaturę odbiorczą dla telewizji, monitory, projektory wideo (3,2%), mięso wołowe świeże lub schłodzone (2,9%) oraz silniki spalinowe z zapłonem iskrowym (2,8%).

Z kolei z Włoch importujemy głównie: części i akcesoria samochodów (5,2% udziału w 2019 r.), samochody ciężarowe (3,2%), leki złożone przygotowane do sprzedaży detalicznej (2,6%), rury, przewody rurowe i profile z otwartym szwem lub nitowane (2,0%) oraz silniki spalinowe z zapłonem iskrowym (1,9%).

W odniesieniu do polskiego eksportu I półrocze 2020 r. pokazało największe spadki w eksporcie do Włoch samochodów osobowych – z 481 mln EUR w I półroczu 2019 r. do 275 mln EUR w I półroczu 2020 r. (spadek o 43%), części i akcesoriów samochodowych – z 374 mln w I półroczu 2019 r. do 217 mln w I półroczu 2020 r. (spadek o 42%) i silników spalinowych- z 185 mln EUR w I półroczu 2019 r. do 85 mln EUR w I półroczu 2020 r. (spadek o 54%).

Największe wzrosty w polskim eksporcie odnotowały: krew ludzka (178 851%), zmywarki (474%), leki złożone (248%), pompy i podnośniki do cieczy (158%), folie (127%), środki czystości (118%).

Struktura towarowa wymiany handlowej

Cechą charakterystyczną wymiany jest strukturalny deficyt handlowy związany z wysokim importem polskiej branży samochodowej oraz artykułów konsumpcyjnych pochodzenia przemysłowego i leków. Tradycyjnie, struktura wymiany towarowej polsko-włoskiej pozostaje bez zmian. Do najczęściej importowanych produktów należą: maszyny i urządzenia, środki transportu, metale i produkty metalurgiczne oraz wyroby chemiczne. Z kolei Polska eksportuje głównie środki transportu, wyroby spożywcze, napoje i tytoń, metale i produkty metalurgiczne oraz urządzenia elektryczne. Taka charakterystyka wymiany towarowej może być uzasadniona w dużym stopniu działalnością w Polsce największych włoskich producentów z branży samochodowej oraz metalurgicznej.

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Włoskie inwestycje w Polsce

Według danych NBP wartość włoskiego kapitału zainwestowanego w 2019 r. w Polsce wyniosła 5,3 mld EUR. Stanowi to wzrost w porównaniu do roku 2019, gdy włoski kapitał wyniósł 4,9 mld EUR. Włochy znajdują się na 12. pozycji w zestawieniu zagranicznych inwestorów w Polsce.

W 2019 r. odnotowano napływ włoskiego kapitału w wysokości 453,9 mln euro. Był to zdecydowanie lepszy wynik niż w roku 2018 r., gdy napływ włoskiego kapitału wyniósł 190,9 mln euro.

Według danych GUS **na koniec 2018 r. funkcjonowało w Polsce 1379 podmiotów z udziałem włoskiego kapitału.** 342 z nich zatrudniały 10 lub więcej osób.

MINISTERSTWO ROZWOJU, PRACY I TECHNOLOGII

W podziale według sekcji PKD, zdecydowana większość inwestycji z Włoch w Polsce jest zlokalizowana **w przetwórstwie przemysłowym (77,6%), następnie w handlu i naprawach pojazdów samochodowych (8,3%) oraz budownictwie (4,1%)**. Blisko **45% włoskich podmiotów było zarejestrowanych w woj. śląskim, 14,4% w mazowieckim, a 8% w lubelskim**.

Włoscy przedsiębiorcy inwestują głównie w działalność produkcyjną w sektorach: samochodowym, AGD, papierniczym, spożywczym, chemicznym i budowlanym. Na *Liście Głównych Inwestorów Zagranicznych PAIH w Polsce – Luty 2019* znajdowało się 176 włoskich inwestorów. Wśród nich wyróżnić można między innymi takie przedsiębiorstwa jak: Augusta Westland – producent śmigłowców, Alitalia – przewoźnik lotniczy, Bacardi-Martini BV – producent wyrobów alkoholowych, Fiat Chrysler Automobiles – producent samochodów, Brembo – producent systemów hamulcowych, Ferrero – firma działająca w branży spożywczej, Indesit – producent sprzętu AGD, Mapei – producent klejów i produktów chemicznych dla budownictwa, Marcegaglia – firma zajmująca się produkcją i sprzedażą artykułów metalowych, przeznaczonych do celów budowlanych czy Indesit – producent sprzętu AGD.

Polskie inwestycje we Włoszech

Według danych NBP w 2019 r. wartość polskiego kapitału zainwestowanego we Włoszech wyniosła 130,8 mln EUR. Był to wzrost w porównaniu z 2018 rokiem, gdy wspomniana wartość wyniosła 119,6 mln EUR.

Polskie firmy inwestują na rynku włoskim głównie w sektorze motoryzacji, budownictwie, handlu, transporcie i przemyśle chemicznym. Spośród polskich firm we Włoszech inwestują m.in. PKP Pol-Rail, Est Cargo Trans, Boryszew (producent komponentów dla sektora motoryzacyjnego i materiałów chemicznych) i Comarch (IT).

Invitalia, włoska agencja ds. promocji inwestycji, na przestrzeni ostatnich lat odnotowała 9 istotnych kapitałowo polskich inwestycji we Włoszech. Do głównych inwestorów należą: Boryszew, Bioton, Polimex-Mostostal Siedlce, Impexmetal, Est Cargo Trans, Arctic Paper, Solaris oraz PKP. Preferowane sektory to: farmaceutyczny, transportowy, budownictwa oraz handlu. Wiele firm umacnia swoją obecność poprzez ustrukturyzowany eksport wsparty reklamą i działaniami promocyjnymi (m.in. Oknoplast, Drutex). Ponadto działają punkty dystrybucji polskich wyrobów (Fakro) i showroomy (Numo Yachts). Warto zwrócić uwagę na działanie spółki z sektora kosmetycznego FM group, która posiada siedzibę na północy kraju oraz na firmy budowlane Selenia (chemia budowlana) i Wa-Bis (akcesoria do budowy dachów), które posiadają we Włoszech swoje przedstawicielstwa. Ponadto firma Solaris dostarczyła dotychczas do Włoch ponad 800 autobusów miejskich.

6. Proponowane obszary współpracy:

1) Sektor lotniczy i kosmiczny

Polsko-włoska współpraca w branży areokosmicznej koncentruje się na strategii bezpieczeństwa w przestrzeni kosmicznej. Włochy chcą rozwijać tę branżę głównie poprzez współpracę międzynarodową, przede wszystkim z partnerami strategicznymi dla Włoch. Współpraca w przemyśle aerokosmicznym stwarza możliwości rozwoju innowacyjnego, szczególnie w takiej dziedzinie jak robotyka.

2) Przemysł farmaceutyczny

Włoska produkcja leków (wartość 32 miliardy EUR) jest największa w Europie. We współpracy z Polską zajmująca 9 miejsce (wartość produkcji 14,6 mld EUR) Włochy i Polska miałyby wspólnie szansę na zeuropeizowanie produkcji leków.

3) Przemysł rolno-spożywczy

Włoski sektor rolno-spożywczy stawia na jakość i działania zgodne z ochroną środowiska. Włochy są bezwzględnym europejskim liderem w zakresie certyfikowanych produktów spożywczych uznanych przez UE – 299 produktów żywnościowych zarejestrowanych jako chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne oraz gwarantowane tradycyjnie specjalności oraz 526 win z certyfikatami DOC/DOCG. Wartość rynkowa włoskich produktów z oznaczeniami geograficznymi wynosi 15,2 mld euro i stanowi 18% całego rynku żywności we Włoszech. Sektor tych produktów reprezentowany jest przez 197 347 podmiotów (producentów, przetwórców).

Najwięcej certyfikowanych produktów zarejestrowanych jest w następujących kategoriach: owoce, warzywa oraz zboża (112); sery (53); oliwa z oliwek pierwszego tłoczenia (46) oraz przetwory mięsne. Regiony Emilii Romanii oraz Wenecji Euganejskiej są liderami, jeśli chodzi o ilość zarejestrowanych produktów ChNP i ChOG.

Na sukces sprzedaży włoskich produktów spożywczych utożsamianych z wysoką jakością wpływa również niska zawartość substancji chemicznych (0,3%). Ilość tych substancji jest we włoskiej żywności pięć razy mniejsza niż przewiduje średnia europejska (1,5%) oraz 26 mniejsza niż w żywności spoza UE (7,9%).

Wobec spadku o 6,5% włoskiej produkcji rolno-spożywczej, tradycyjnie dużego eksportu na rynek włoski mięsa wołowego (w 2029 r. było to 2,9% polskiego eksportu do Włoch ogółem) i dobrej jakości polskich produktów spożywczych Polska mogłaby zwiększyć swój eksport produktów rolno-spożywczych do Włoch.

4) Transformacja sektora energetycznego

Włosi zainteresowani są uczestnictwem w transformacji polskiego sektora energetycznego w kierunku energii wiatrowej, słonecznej i ze źródeł odnawialnych.

Dostęp do rynku

Wraz z członkostwem Polski w UE zostały usunięte wszelkie ograniczenia ilościowe i pozataryfowe w obrocie handlowym z Włochami. Warunki dostępu dla polskich towarów i usług wynikające z włoskich przepisów są jednakowe dla wszystkich eksporterów i przedsiębiorców z państw członkowskich UE. W 2006 r. Włochy zniosły okres przejściowy w zakresie swobodnego przepływu pracowników i tym samym otworzyły rynek krajowy dla pracowników z nowych państw członkowskich (rozszerzenie UE z 2004 r.).

Do głównych barier w dostępie do włoskiego rynku należą:

- **wysoki poziom skomplikowania włoskiego prawa i nieprzejrzystość procedur administracyjnych;** istnienie **przepisów lokalnych** wynikających z regionalności Włoch; znikoma dostępność informacji w Internecie (włoscy przedsiębiorcy, nawet prowadzący jednoosobowe firmy, często korzystają z usług doradców finansowych i handlowych);
- **szereg obostrzeń administracyjno-prawnych przy delegowaniu pracowników** (w szczególności obowiązek wyznaczenia osoby do kontaktów i uprawnionej do reprezentacji podmiotu w obrębie kontaktów z partnerami społecznymi, posiadającej domicyl we Włoszech, oficer łącznikowy, przedstawiciel prawny i podatkowy);
- **ograniczenia na rynku usług transportowych** – zakaz wypoczynku w kabinie (od maja 2018 r. przewidziane kary finansowe od 425 do 1 701 EUR) i kabotażu, zgłoszenie pracowników delegowanych do godz. 24:00 dnia poprzedzającego wjazd na teren Włoch, zgłoszenia poprzez stronę internetową Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej prowadzoną w j. włoskim, kierowca musi posiadać szereg dokumentów przetłumaczonych na j. włoski

MINISTERSTWO ROZWOJU,
PRACY I TECHNOLOGII

(kopia zgłoszenia, umowa o pracę, zaświadczenie A1, odcinki z wynagrodzenia) – kary od 1 000 do 10 000 euro dla przewoźnika i od 150 do 500 euro dla kierowcy;

- tzw. „**przymus adwokacki**” w wszystkich – poza małymi wyjątkami (niektóre sprawy do 5 000 EUR przed sędzią pokoju) – postępowaniach cywilnych i karnych, jak również w postępowaniu egzekucyjnym;
- **rozbudowany system zrzeczeń przedsiębiorców i związków zawodowych**;
- **wydłużone terminy płatności**;
- **rozproszony system dystrybucji artykułów spożywczych**, oparty w znacznym stopniu na małych, lokalnych, rodzinnych sklepach;
- **etykietowane produktów** – w przypadku kosmetyków wymagane są etykiety w j. włoskim, „historyczny znak towarowy interesu narodowego” dla produktów wytworzonych przez firmy działające od co najmniej 50 lat, zakaz rejestracji przez zagraniczne firmy znaków towarowych o nazwach włosko brzmiących, gwarancja *Made in Italy* wydawana dla towarów wytworzonych w 100% we Włoszech i w całości z włoskich komponentów.

7. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Włoskiej

adres: Via P.P. Rubens, 20, 00197 Rzym
nr tel: +39 06 36204200 / fax: +39 06 3217895
e-mail: rzym.amb.sekretariat@msz.gov.pl
strona internetowa: www.rzym.msz.gov.pl

Ambasada Republiki Włoskiej w RP

adres: pl. Dąbrowskiego 6, 00-055 Warszawa
nr tel: +48 22 826 34 71 / fax: +48 22 827 18 21
e-mail: ambasciata.varsavia@esteri.it

Biuro Ekonomiczne i Handlowe Ambasady Włoch

adres: pl. Dąbrowskiego 6, 00-055 Warszawa
nr tel: +48 22 8263471-2-3-4 / fax: +48 22 8286571
e-mail: commerciale.varsavia@esteri.it
Szef Biura – Radca Roberto Neccia

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
grudzień 2020 r.